

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Gloria patri & filio & spirituisancto. Sicut erat in principio & nu[n]c &
semper, & in secula seculorum Amen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Credo autem satis notam Synecdochen figuram, quod in isto singulari numero pro multis plurali dicitur, seu pro generali sententia distribuendo; Benedices iustos, et est quicquid fuerit iustus. Deinde benedicere usu scripturae esse idem quod glorificare, bona optare, bene precari. Contra maledicere, vituperare, malum optare. Quod si a deo fiat, res est & factum; quia ipse dixit & facta sunt, si ab hominibus nihil sequitur.

Ex homine siue benedictionibus siue maledictionibus nihil sequitur

Iustus uero ex multis iam dictis psal. j. in spiritu & abscondito dicitur, qui non in suis nec hominum, sed dei oculis iustus est. Hic est qui credit & fidei in deo, de quo recte dixeris: Iustus est peccator, sed diuerso theatro & conspectu, ut diximus.

Veritate placabilitatis coronasti eum, hoc est circumdedisti eum: Iuxta illud psal. cxxij. Dominus in circuitu populi sui. Et. xxxij. Immittere angelus domini in circuitu timentium eum. & Deutr. xxxij. Circumdedit eum & custodit eum sicut pupilla oculi. Verum & hoc insensibiliter agitur, in spiritu, cum sensibiliter sentias illud psal. cxvij. Circumdantes circumdederunt me, sicut apes &c. Quare fide apprehendenda est placabilitas, bona uoluntas, beneuolentia ista dei, ne deficiamus, cingete nos in modum coronae saule nostro. j. Reg. xxij. Ita uideamus uariam dei in nos consolationem, sed in spiritu, ut puocet nos ad fiduciam sui, sicut Deutr. xxxij. Quasi aquila puouocans ad uolandum pullos suos, & super eos uolans, sic enim ascendit super Cherubin & uolat, uolat super pennas uentorum, psalmo. cxvij.

Atque haec uerbosissime (nec tamen satis digne) de his affectibus, fidei, spei, charitatis, gaudij dicta sunt, ad quae cum deinceps occurrerint, remittimus, ut se melius prolixitate absoluta, post haec breuiores simus. Sitque, cum hoc quinto psalmo finito, hic primi stadij modus, ut recreati paruula quiete, ad sextum alacriores ueniamus.

Et quoniam uisum est hoc loco paulum subsistere, propter nonnullorum usum ad quicquid coronidis uice, duos uersus per ecclesiam cantatissimos in fine psalmodum. Gloria patri & filio &c. quando ipsi penitus affines sunt, ultimis duobus huius psalmodi uersibus, in quibus nomen domini glorificandum & diligendum doctum est.

Gloria patri & filio & spiritui sancto. Sicut erat in principio & nunc & semper, & in secula seculorum Amen.

In uersibus religiosissimis erigendus est affectus, ut quod psallitur uoce, psallatur & mente & spiritu. In quibus summa omnium orationum & affectuum comprehenditur, non secus atque in prima dominicae orationis parte (Sanctificetur nomen tuum) omnes sequentes. Et in primo decalogi praecepto omnia sequentia. Ita ut sicut primum praeceptum metrum & mensura est omnium aliorum, & prima oratio omnium orationum. Ita huius uersus affectus primus & summus est est omni affectuum. Neque enim quicquid orari debet, quod non primum in gloria maiestatis referat, ut sanctificetur nomen eius: Nec quicquid fieri in opere, in quo non primum quaeratur, ea quae dei sunt, ut ne habeat deus alienus. Ita nullius affectu debemus impensius moueri quam gloriae dei. Denique hoc uersu, si spiritu & mente psallemus, breui compendio absoluemus, totam illam sacrificiorum ueteris testamenti turbam. Quid enim aliud erat, deo offerre pecudes mortificatas, nisi nos carnales homines peccato mortuos offerri deo, uiuentes iustitiae in laudem & gloriae gratiae suae?

Impensius affectus non aliter fit in gloria dei.

gratiae suae: sicut Osee ult. dicit: Tunc reddemus vitulos laborum nolentium
 Et psal. l. Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, tunc imponent super altare tuum
 vitulos, Et heb. per ipsum ergo offeramus hostiam laudis, id est fructum
 laborum confitentium nomini eius, Nec aliud est novi testamenti sacrificium
 quam huius uersus. Ita ut & altaris sacramentum appelletur Eucharistia, id est
 Eucharistia, quod huius uersus. Ita ut & altaris sacramentum appelletur Eucharistia, id est
 id est gratiarum actio, quod in eo officio huius uersus uim & affectum proprie personae
 mus. Non enim satis est communicare corpori dominico, nisi in memoria tenentur
 id faciamus sicut praecipit. At quod multi sunt qui hunc uersum quotidie memoran-
 rant, tam pauci sunt, qui id quod significat adimplent. Quare necesse est uer-
 quenque seipsum obseruare & admonere huius uersus monitorio & inuocatio-
 rio quidnam deo debeat.

Eucharistia, id est gratiarum actio.

Qualiter for- mandus affectus, in oratio- nis uersus.

Mactare bestias.

Igitur tribus personis dicimus, non gloriae, sed gloriae, quae equalis sit gloria
 eademque unius & trini dei, sicut una maiestas & diuinitas, in quo dei ueri no-
 men sanctum reuelatum confitemur. Vbi fides summa necessaria est, quae &
 hoc uersu exercenda proponitur, incomprehensibilia sunt enim quae loquimur
 & summa nostrae fidei capita. Verum ut ad usitata nos accommodemus, plura
 interim: quod Patri potentia & uirtus, Filio sapientia & consilium, Spiritui sancto
 bonitas & charitas tribuatur, atque his notionibus apprehendantur. Vt qui psal-
 lit gloriam patri, suam simul offerat uanissimam gloriam, confessus suam infir-
 mitatem & impotentiam, nec optet fortis & potens esse nisi in deo patre, dum
 psallit gloriam filio, abominetur suam sapientiam & consilium, mactansque his
 bestiis, offerat, confessus suam insipientiam & stultitiam, nec optet sapiens, pri-
 dentque haberi, nec apud se, nec apud homines, nisi in deo suo filio: dum psal-
 lit gloriam spiritui sancto, ponat fiduciam iustitiae & bonitatis suae, peccata confessus,
 optetque ex deo spiritui sancto iustus & bonus fieri, mactansque opinionem bestia-
 lem suae iustitiae. Ita fit, ut omnia deo, nobis nihil relinquamus, nisi confusionem
 & confessionem malorum, & nihili & miseriam, nostrorum: Ita iustificati sumus, red-
 dentes unicuique quod suum est.

Verum nullus ita sapiat, ut sese credat digne posse hunc uersum psallere: Sed
 magis optatiue quam indicatiue psallat, ut sit simul oratio, laus, & gratiarum actio,
 cum nemo sine uana gloria, uirtutis, sapientiae, bonitatis suae sit, nec ullus reper-
 riatur, qui non aliquid deo detrahat gloriae, impureque sacrificet hoc sacrificium.
 Hoc autem sic orandum est, ut communis sit oratio, sicut olim & nunc & semper
 & in secula seculorum, hoc est, ut optet omnem creaturam ab initio usque in aeternum,
 num, secum glorificare deum, in quo pro omnibus & cum omnibus oratur,
 laudatur, glorificatur deus, quae est oratio gratissima & efficacissima, quia com-
 munissima, in quo, id quod, in nobis deest, suppletur per communionem om-
 nium sanctorum, & praecipue Christi, in qua uniuersitate, nullissimum est con-
 cinere, ubi uocis nostrae defectus, multitudine perfectorum, uenatur, & per-
 ficitur. Vnde impossibile est hominem uanae gloriae deditum hunc uersum psal-
 lere, nisi uelut horribili ruditu totam hanc iucundam harmoniam uniuersae cre-
 aturae confundat, quo sibi ipsi malum in caput prouocat & accelerat. Non enim
 tolerabilis est importuna ista dissonantia, dei melodiam inturbans. A qua per-
 dita gloria nos liberet, ipse Christus gloria nostra in secula. A M E N.

Psalmus

omni

... in secula ...

